

Substituce v neurčitém integrálu, určitý integrál

SUBSTITUCE

Používáme následující substituce (přehled je značně zjednodušený!). Pokud integrál obsahuje:

i) $\sqrt[n]{x} \Rightarrow x = t^n$

ii) $e^x \Rightarrow e^x = t$

iii) $a^x \Rightarrow a^x = t$

iv) závorku jako vnitřní funkci \Rightarrow závorka = t

v) $\cos^n x$ a $\sin^m x$: pokud jsou oba exponenty sudé, použijeme $t = \operatorname{tg} x$. Pokud je jedno z čísel m, n liché a druhé sudé \Rightarrow nahrazujeme pomocí t tu funkci, která má sudý exponent.

Pokud jsou oba exponenty liché, nahradíme t funkci s vyšší mocninou. Při úpravách integrálu využíváme goniometrické vzorce. Obecně pak vždy funguje univerzální

goniometrická substituce $\operatorname{tg} \frac{x}{2} = t$

vi) $\frac{\ln^k x}{x} \Rightarrow t = \ln x$

1. Vypočtěte:

a) $\int (2x+1)^4 dx$

b) $\int \sqrt{5x-2} dx$

c) $\int 4x\sqrt{x^2+1} dx$

d) $\int \frac{2}{(3x+4)^3} dx$

e) $\int \frac{\ln^2 x}{x} dx$

f) $\int \cos x \sin^3 x dx$

g) $\int \sqrt{1-x^2} dx$

h) $\int e^{4x+5} dx$

i) $\int \frac{e^x}{e^x+1} dx$

URČITÝ INTEGRÁL

Newtonův-Leibnizův vzorec: $\int_a^b f(x) dx = F(b) - F(a)$

2. Vypočtěte:

a) $\int_1^2 x^2 dx$

$$\text{b) } \int_1^4 (2x^2 + x - 1) dx$$

$$\text{c) } \int_{-3}^3 (x^3 - x) dx$$

$$\text{d) } \int_1^e \frac{2}{x} dx$$

$$\text{e) } \int_0^{\pi} \sin x dx$$

$$\text{f) } \int_2^7 \sqrt{x+2} dx$$

$$\text{g) } \int_0^{\frac{\pi}{4}} \frac{1}{\cos^2 x} dx$$

$$\text{h) } \int_1^5 |2-x| dx$$

Výsledky:

$$\text{1: a) } \frac{(2x+1)^5}{10} + C, \text{ b) } \frac{2(5x-2)^{3/2}}{15} + C, \text{ c) } \frac{4(\sqrt{x^2+1})^3}{3} + C, \text{ d) } -\frac{1}{3(3x+4)^2} + C, \text{ e) } \frac{\ln^3 x}{3} + C, \text{ f) } \frac{\sin^4 x}{4} + C, \text{ g) } \frac{\arcsin x}{2} + \frac{x\sqrt{1-x^2}}{2} + C, \text{ h) } \frac{e^{4x+5}}{4} + C, \text{ i) } \ln|e^x + 1| + C.$$

$$\text{2: a) } 7/3, \text{ b) } 93/2, \text{ c) } 0, \text{ d) } 2, \text{ e) } 2, \text{ f) } 38/3, \text{ g) } 1, \text{ h) } 5.$$